

**Opinia do ustawy o wymianie informacji z organami ścigania
państw członkowskich Unii Europejskiej
(druk nr 1359)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm w dniu 31 sierpnia 2011 r. ustawa o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej ma na celu wdrożenie do krajowego porządku prawnego przepisów:

- 1) decyzji ramowej Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 386 z 29.12.2006, str. 89),
- 2) decyzji ramowej Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz. Urz. UE L 350/60 z 30.12.2008, str. 60).

Ustawa dostosowuje przepisy prawa polskiego do rozwiązań przyjętych w:

- 1) decyzji Rady 2008/615/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz. Urz. UE L 210 z 06.08.2008 str. 1),
- 2) decyzji Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotyczącej współpracy pomiędzy biurami do spraw odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem (Dz. Urz. UE L 332 z 18.12.2007, str. 103).

W art. 1 ustawy określony został zakres przedmiotowy ustawy, a także podmioty uprawnione do wymiany informacji (do składania wniosków o udzielenie informacji)

z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej w celu wykrywania i ścigania sprawców przestępstw lub przestępstw skarbowych oraz zapobiegania przestępczości i jej zwalczania. Przepisy art. 1 ust. 3 stanowią, że ustawę stosuje się również do wymiany i przetwarzania informacji z państwami, które nie są członkami Unii Europejskiej lecz stosują przepisy dorobku Schengen.

Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do wymiany informacji przez krajowe biuro do spraw odzyskiwania mienia, o którym mowa w decyzji Rady 2007/845/WSiSW z dnia 6 grudnia 2007 r. dotyczącej współpracy pomiędzy biurami ds. odzyskiwania mienia w państwach członkowskich w dziedzinie wykrywania i identyfikacji korzyści pochodzących z przestępstwa lub innego mienia związanego z przestępstwem.

W art. 3 ustawy zawarty został słowniczek wyrażeń ustawowych zawierający definicje takich terminów jak: "anonimizacja", "blokowanie", "państwo trzecie", "organy ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej", "podmiot uprawniony".

Międzynarodowa wymiana informacji w celu wykrywania i ścigania sprawców przestępstw oraz zapobiegania przestępczości i jej zwalczania prowadzona jest przez Policję, której zadania w tym zakresie koordynuje Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji. W art. 4 ustawy wyznacza się w strukturze Komendy Głównej Policji komórkę pełniącą funkcję "punktu kontaktowego" do wymiany informacji między podmiotami uprawnionymi a organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej.

Zadania punktu kontaktowego określa art. 5 ustawy.

Z kolei w art. 6 wskazane zostały enumeratywnie bazy danych, ewidencje i rejestry, z których korzysta punkt kontaktowy, mający do nich bezpośredni dostęp oraz w ust. 2 zbiory danych referencyjnych, w szczególności obejmujących dane o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) oraz zbiory danych daktyloskopijnych, do których punkt kontaktowy ma dostęp pośredni. Dostęp do tych dwóch zbiorów danych wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu daktyloskopii i genetyki. W związku z tym osoby realizujące zadania w punkcie kontaktowym będą mogły uzyskać dane daktyloskopijne oraz dane DNA za pośrednictwem odpowiednio wykwalifikowanej kadry Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji.

Art. 7 uprawnia punkt kontaktowy do wymiany informacji zgromadzonych w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

Ponieważ międzynarodowa policyjna wymiana informacji odbywa przez Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnych – Interpol, Europejski Urząd Policji –

Europol, Biura SIRENE oraz oficerów łącznikowych, a Biuro Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji realizuje zadania Krajowego Biura Interpolu, Jednostki Narodowej Europolu oraz biura SIRENE, a także prowadzi współpracę z oficerami łącznikowymi, art. 8 ustawy pozwala na wykorzystanie istniejących rozwiązań na rzecz realizowania zadań punktu kontaktowego w rozumieniu niniejszej ustawy.

W rozdziale trzecim ustawy określone zostały szczegółowe warunki i zasady wymiany informacji, w tym uprawnienia do dokonywania poszczególnych czynności przez podmioty uprawnione. W art. 12 określone zostały kompetencje podmiotów uprawnionych do kształtowania warunków oraz kontrolowania procesów przetwarzania i wykorzystywania danych osobowych, które zostały przekazane lub udostępnione. W art. 18 zawarto warunki, których zaistnienie pozwala na przekazanie informacji otrzymanych od organu ścigania państwa członkowskiego UE, państwu trzeciemu.

Wyodrębnioną częścią ustawy jest rozdział 4, który poświęcony został ochronie danych osobowych przetwarzanych w trybie i na zasadach określonych w ustawie.

Zasadą jest to, że wymiana informacji podlega kontroli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. W rozdziale tym uregulowane zostały obowiązki podmiotów uprawnionych zakresie dokonywania sprostowań, uzupełnień, aktualizowania danych, ich przechowywania, weryfikacji, blokowania i anonimizacji. Obowiązek dokumentowania faktu przekazania informacji, ich udostępnienia lub otrzymania.

W art. 24 wskazano dwa przypadki, w których dane osobowe uzyskane od organu ścigania państwa członkowskiego Unii Europejskiej mogą być przetwarzane bez zgody tego organu, jest to przetwarzanie danych w celach historycznych, statystycznych lub innych naukowych, pod warunkiem ich anonimizacji, a także przetwarzanie danych za zgodą osoby, której te dane osobowe dotyczą, uzyskanej zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którego organ dane te przekazał lub udostępnił.

W art. 27, który nowelizuje ustawę o Policji, ustawa stanowi, że Policja, w celu realizacji zadań ustawowych, może pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać, sprawdzać, wykorzystywać oraz przekazywać informacje, w tym dane osobowe, uzyskane lub przetwarzane przez organy innych państw oraz przez Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnych – INTERPOL.

Dodany został nowy rozdział 10c, który zawiera przepisy regulujące kwestie związane z realizacją zadań punktu kontaktowego wymiany informacji z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz krajowego biura do spraw odzyskiwania mienia.

Zmiany dotyczące realizacji zadań określonych dla punktu kontaktowego zostały dodane również w ustawie o Straży Granicznej oraz w ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona przez Sejm w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (druk nr 4528, który wpłynął do Sejmu 1 sierpnia 2011 r.)

Pierwsze czytanie projektu miało miejsce w dniu 18 sierpnia 2011 r. na 98. posiedzeniu Sejmu. Projekt ustawy został skierowany do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, która przekazała go do podkomisji nadzwyczajnej. Sprawozdanie podkomisji przyjęto w dniu 24 sierpnia, zaś w dniu 29 sierpnia 2011 r. Komisja przyjęła sprawozdanie, w którym wnioskowała o przyjęcie projektu ustawy wraz z poprawkami.

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 99. posiedzeniu Sejmu. Wobec braku poprawek Sejm przystąpił do III czytania.

Ustawa została uchwalona na tym samym 99. posiedzeniu Sejmu w dniu 31 sierpnia 2011 r.

III. Propozycje poprawek

- 1) w art. 27 w pkt 1 w lit. b, w ust. 2b we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach "2aa i 2ab," dodaje się wyrazy "dotyczą osób, o których mowa w ust. 2a i";
- 2) w art. 27 w pkt 1 w lit. b, w ust. 2b w pkt 1 wyrazy "niekodujących regionach genomu" zastępuje się wyrazami "niekodującej części DNA".

Beata Mandylis

Główny legislator